

Workshop DreptCompAct

RĂSPUNDEREA PENALĂ PENTRU ÎNCĂLCAREA DREPTURILOR DE AUTOR

Workshop pentru facilitarea comunicării mediu academic – mediu economic real, în vederea adaptării și corelării competențelor profesionale și a abilităților practice aferente, oferite de programele de studii de licență/masterat la care sunt înmatriculați membrii grupului țintă cu cerințele pieței muncii dinamice și globale

15.12.2025 online

Temă expert: Aspecte privind drepturile de autor

Dezvoltarea și sprijinirea parteneriatelor sustenabile, cu angajatori din mediul economic real, la care se realizează stagiile de practică de specialitate, pentru adaptarea și corelarea competențelor profesionale cu cerințele pieței muncii, în vederea facilitării inserției socio-profesionale a viitorilor absolvenți

Drepturile de autor

Dreptul de autor asupra unei opere literare, artistice sau științifice, precum și asupra oricăror asemenea opere de creație intelectuală, este recunoscut și garantat prin lege

Constituie **obiect al dreptului de autor** operele originale de creație intelectuală în domeniul literar, artistic sau științific, oricare ar fi modalitatea de creație, modul sau forma concretă de exprimare și independent de valoarea și destinația lor, cum sunt:

- a) scrierile literare și publicistice, conferințele, predicile, pledoariile, prelegerile și orice alte opere scrise sau orale, precum și programele pentru calculator;
- b) operele științifice, scrise sau orale, cum ar fi: comunicările, studiile, cursurile universitare, manualele școlare, proiectele și documentațiile științifice;
- c) compozițiile muzicale cu sau fără text;
- d) operele dramatice, dramatico-muzicale, operele coregrafice și pantomimele;
- e) operele cinematografice, precum și orice alte opere audiovizuale;
- f) operele fotografice, precum și orice alte opere exprimate printr-un procedeu analog fotografiei;

- g) operele de artă plastică, cum ar fi: operele de sculptură, pictură, grafică, gravură, litografie, artă monumentală, scenografie, tapiserie, ceramică, plastica sticlei și a metalului, precum și operele de artă aplicată produselor destinate unei utilizări practice;
- h) operele de arhitectură, inclusiv planșele, machetele și lucrările grafice ce formează proiectele de arhitectură;
- i) lucrările plastice, hărțile și desenele din domeniul topografiei, geografiei și științei în general.

Constituie obiect al dreptului de autor și operele derivate care au fost create plecând de la una sau mai multe opere preexistente, respectiv:

- a) traduceri, adaptările, adnotările, lucrările documentare, aranjamentele muzicale și orice alte transformări ale unei opere literare, artistice sau științifice care reprezintă o muncă intelectuală de creație;
- b) culegerile de opere literare, artistice sau științifice, cum ar fi: enciclopediile și antologiile, colecțiile sau compilațiile de materiale sau date, protejate ori nu, inclusiv bazele de date, care, prin alegerea sau dispunerea materialului, constituie creații intelectuale.

NU pot beneficia de protecția legală a dreptului de autor :

- a) ideile, teoriile, conceptele, descoperirile și invențiile, conținute într-o operă, oricare ar fi modul de preluare, de scriere, de explicare sau de exprimare;
  - b) textele oficiale de natură politică, legislativă, administrativă, judiciară și traducерile oficiale ale acestora;
  - c) simbolurile oficiale ale statului, ale autorităților publice și ale organizațiilor, cum ar fi: stema, sigiliul, drapelul, emblema, blazonul, insigna, ecusonul și medalia;
  - d) mijloacele de plată;
  - e) știrile și informațiile de presă;
  - f) simplele fapte și date.
-
- Sintagma *opere literare și artistice* desemnează:
    - operele din domeniul literar, științific și artistic, oricare ar fi modul sau forma de exprimare, precum: cărțile, broșurile și alte scrieri; conferințele, alocuțiunile, predicile și alte opere de aceeași natură;
    - operele dramatice sau dramatico-muzicale;

- operele coregrafice și pantomimele;
- compozițiile muzicale cu sau fără cuvinte;
- operele cinematografice, cărora le sunt asimilate operele exprimate printr-un procedeu analog cinematografiei;
- operele de desen, de pictură, de arhitectură, de sculptură, de gravură, de litografie;
- operele fotografice, cărora le sunt asimilate operele exprimate printr-un procedeu analog fotografiei;
- operele de artă aplicată, ilustrațiile, hărțile geografice;
- planurile, crochiurile și operele plastice referitoare la geografie, la topografie, la arhitectură sau la științe.

Sunt protejate ca opere originale, fără a prejudicia drepturile autorului operei originale, traducerile, adaptările, aranjamentele muzicale și alte **transformări** ale unei opere literare sau artistice, culegerile de opere literare sau artistice, cum sunt enciclopediile și antologiile, care, prin alegerea sau dispunerea materialelor, constituie creații intelectuale.

DREPTURILE PROTEJATE ÎN MATERIA DREPTULUI DE AUTOR

Titularul drepturilor de autor își poate utiliza opera protejată așa cum dorește și îi poate împiedica pe ceilalți să o folosească fără a avea permisiunea sa.

Drepturile acordate potrivit legii titularului dreptului de autor asupra unei opere protejate constituie, de principiu, *drepturi exclusive*, cu respectarea drepturilor recunoscute și a intereselor legitime ale altor persoane.

Drepturile de autor pot fi:

- **drepturile patrimoniale** - care permit titularului drepturilor să obțină o compensație financiară de pe urma utilizării operelor sale de către alte persoane
- **drepturi nepatrimoniale** - care permit autorului să întreprindă anumite acțiuni pentru a păstra legătura personală între autor și opera sa.

Titularul dreptului de autor poate deține și transmite:

- **dreptul de reproducere**
- **dreptul de a reprezenta sau executa o operă**
- **dreptul de radiodifuzare și dreptul de comunicare către public**

DREPTUL DE REPRODUCERE

Dreptul titularului dreptului de autor de a împiedica alte persoane să efectueze copii ale operelor sale reprezintă un drept fundamental în materia drepturilor de autor.

De exemplu, realizarea de copii ale unei opere protejate este actul efectuat de un editor care dorește să distribuie publicului copii ale unei opere bazate pe text, sub formă de copii tipărite sau de suporturi digitale, cum ar fi CD-ROM-urile sau cărțile audio.

Mutatis mutandis, dreptul producătorului de fonograme de a produce și distribui compact-discuri (CD) sau fișiere MP3 care conțin reproduceri înregistrate ale operelor muzicale se bazează pe permisiunea acordată de compozitorii unor astfel de opere, de a reproduce compozițiile lor prin înregistrare.

Pe cale de consecință, dreptul de a controla actul de **reproducere** reprezintă temeiul juridic al mai multor forme de **utilizare** a operelor protejate.

Există acte de reproducere a unei opere care nu necesită permisiunea din partea autorului sau a altui titular de drepturi, cum sunt copiile private

LIMITELE EXERCITĂRII DREPTULUI DE AUTOR

Sunt permise, fără consimțământul autorului și fără plata vreunei remunerații, următoarele utilizări ale unei opere aduse anterior la cunoștință publică, cu condiția ca acestea să fie conforme bunelor uzanțe, să nu contravină exploatării normale a operei și să nu îl prejudicieze pe autor sau pe titularii drepturilor de exploatare:

- a) reproducerea unei opere în cadrul procedurilor judiciare sau administrative, în măsura justificată de scopul acestora;
- b) utilizarea de scurte citate dintr-o operă, în scop de analiză, comentariu sau critică ori cu titlu de exemplificare, în măsura în care folosirea lor justifică întinderea citatului;
- c) utilizarea de articole izolate sau de scurte extrase din opere în publicații, în emisiuni de radio sau de televiziune ori în înregistrări sonore sau audiovizuale, destinate exclusiv învățământului, precum și reproducerea pentru învățământ, în cadrul instituțiilor publice de învățământ sau de ocrotire socială, de articole izolate sau de scurte extrase din opere, în măsura justificată de scopul urmărit;
- d) reproducerea pentru informare și cercetare de scurte extrase din opere, în cadrul bibliotecilor, muzeelor, filmotecilor, fonotecilor, arhivelor instituțiilor publice culturale sau științifice, care funcționează fără scop lucrativ; reproducerea integrală a exemplarului unei opere este permisă, pentru înlocuirea acestuia, în cazul distrugerii, al deteriorării grave sau al pierderii exemplarului unic din colecția permanentă a bibliotecii sau a arhivei respective;

- e) reproducerea, difuzarea sau comunicarea către public, în scopul informării asupra problemelor de actualitate, de scurte extrase din articole de presă și reportaje radiofonice sau televizate;
- f) reproducerea, difuzarea sau comunicarea către public de scurte fragmente ale conferințelor, alocuțiunilor, pledoariilor și a altor opere de același fel, care au fost exprimate oral în public, cu condiția ca aceste utilizări să aibă ca unic scop informarea privind actualitatea;
- g) reproducerea, difuzarea sau comunicarea către public a operelor în cadrul informațiilor privind evenimentele de actualitate, dar numai în măsura justificată de scopul informației;
- h) reproducerea, cu excluderea oricăror mijloace care vin în contact direct cu opera, difuzarea sau comunicarea către public a imaginii unei opere de arhitectură, artă plastică, fotografică sau artă aplicată, amplasată permanent în locuri publice, în afara cazurilor în care imaginea operei este subiectul principal al unei astfel de reproduceri, difuzări sau comunicări și dacă este utilizată în scopuri comerciale;
- i) reprezentarea și executarea unei opere în cadrul activităților instituțiilor de învățământ, exclusiv în scopuri specifice și cu condiția ca atât reprezentarea sau executarea, cât și accesul publicului să fie fără plată.

DURATA PROTECȚIEI DREPTULUI DE AUTOR

- Dreptul de autor asupra unei opere literare, artistice sau științifice se naște din momentul creării operei
- Drepturile patrimoniale durează tot timpul vieții autorului, iar după moartea acestuia se transmit prin moștenire, potrivit legislației civile, pe o perioadă de 70 de ani, oricare ar fi data la care opera a fost adusă la cunoștință publică în mod legal. Dacă nu există moștenitori, exercițiul acestor drepturi revine organismului de gestiune colectivă mandatat în timpul vieții de către autor sau, în lipsa unui mandat, organismului de gestiune colectivă cu cel mai mare număr de membri, din domeniul respectiv de creație.
- Persoana care, după încetarea protecției dreptului de autor, aduce la cunoștință publică, în mod legal, pentru prima oară, o operă nepublicată înainte, beneficiază de protecția echivalentă cu cea a drepturilor patrimoniale ale autorului. Durata protecției acestor drepturi este de 25 de ani începând din momentul în care a fost adusă pentru prima oară la cunoștință publică, în mod legal.
- Durata drepturilor patrimoniale asupra operelor aduse la cunoștință publică sub pseudonim sau fără indicarea autorului este de 70 de ani de la data aducerii la cunoștință publică a acestora.
- Durata drepturilor patrimoniale asupra operelor realizate în colaborare este de 70 de ani de la moartea ultimului coautor. În cazul în care contribuțiile coautorilor sunt distincte, durata drepturilor patrimoniale pentru fiecare dintre acestea este de 70 de ani de la moartea fiecărui coautor.

- Durata drepturilor patrimoniale asupra operelor colective este de 70 de ani de la data aducerii operelor la cunoștință publică. În cazul în care aceasta nu se realizează timp de 70 de ani de la crearea operelor, durata drepturilor patrimoniale expiră după trecerea a 70 de ani de la crearea operelor.
- Durata drepturilor patrimoniale asupra operelor de artă aplicată este de 25 de ani de la data creării acestora.
- Drepturile patrimoniale asupra programelor pentru calculator durează tot timpul vieții autorului, iar după moartea acestuia se transmit prin moștenire, potrivit legislației civile, pe o perioadă de 50 de ani.
- Termenele stabilite în prezentul capitol se calculează începând cu data de 1 ianuarie a anului următor morții autorului sau aducerii operei la cunoștință publică, după caz.